

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS POVEIKIO
APLINKAI VERTINIMO ĮSTATYMO NR. I-1495 2, 6, 7, 8, 9, 11, 12 IR 16 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO NR. I-671
2 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų įstatymų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 6, 7, 8, 9, 11, 12 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – PAVĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – MĮ projektas, o abu kartu – Įstatymų projektai) parengti siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. kovo 26 d. pasitarimo protokolo Nr. 11 (toliau – protokolą) 4 punkte numatytus pavedimus ir suteikti išskirtinį prioritetą nacionalinės gynybos pramonės ir technologijų plėtrai bei sumažinti administracinę ir teisinio reguliavimo našlą investuotojams.

Įstatymų projektai pradėti rengti įgyvendinant Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ nuostatas, numatančias: išskirtinio prioriteto teikimą nacionalinės gynybos pramonės ir technologijų plėtrai ir tinkamų gynybos pramonės plėtros sąlygų užtikrinimą; administracinės ir teisinio reguliavimo naštos mažinimą investuotojams; elektroninės valdžios paslaugų gerinimą ne tiesiog suskaitmeninant biurokratinį procesą, o iš esmės peržiūrint procedūrų tikslumą ir jas optimizuojant, kurios lieka aktualiomis tiek atsižvelgiant į geopolitinį kontekstą, tiek Europos Sąjungos siekį supaprastinti procedūras ir paspartinti leidimų išdavimą įvairiose pramonės srityse.

Pažymėtina, kad protokole pavedama ministerijoms atskirai rengti ir derinti jų kompetencijai priskirtus projektus, o Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai sujungti tarpinstituciniame pasitarime aptartus ir patikslintus projektus į bendrą įstatymų projektų paketą¹, todėl Įstatymų projektai teikiami derinimui atskirai, o ne bendrame pakete.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija šiuo metu įgyvendina Taršos prevencijos procesų informacinės sistemos (toliau – TPPIS) projektą, kurio tikslas – vienoje informacinėje sistemoje skaitmenizuoti šiuos taršos prevencijos procesus: planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą (toliau – PAV), PAV atranką, taršos integruotos kontrolės ir prevencijos ir taršos leidimų išdavimą, viešinti informaciją apie šiuos procesus ir vykdyti jų stebėseną, todėl PAVĮ projekto rengimo metu išanalizuoti ir reikalingi pakeitimai, susiję su TPPIS naudojimu PAV procese.

Pažymėtina, kad pastaruosiu metu padaugėjo Europos Sąjungos (toliau – ES) iniciatyvų dėl leidimų išdavimo paspartinimo, pvz., 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/2413, kuria iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2018/2001, Reglamentas (ES) 2018/1999 ir Direktyva 98/70/EB, kiek tai susiję su skatinimu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652, 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1252, kuriuo nustatoma saugaus ir tvaraus ypatingos svarbos žaliavų tiekimo užtikrinimo sistema ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 168/2013,

---

¹ 7. Ministerijoms ir joms pavaldžioms institucijoms, identifikavus šio protokolo 1–6 punktuose nurodytų teisės aktų projektų rengimo poreikį, iki 2025 m. gegužės 30 d. šiuos projektus Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento ar Ministrų, Vyriausybės 4 įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento ir Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka suderinti ir pateikti svarstyti Vyriausybei ar pasirašyti teisę priimti atitinkamus teisės aktus turintiems ministrams ar kitų institucijų vadovams.

8. Krašto apsaugos ministerijai sujungti į bendrą įstatymų projektų paketą (ar kelis įstatymų projektų paketus) atitinkamų ministerijų, įgyvendinant šio protokolo 1–6 punktus, parengtus įstatymų projektus, aptartus tarpinstituciniame pasitarime ir atsakingų ministerijų patikslintus pagal tarpinstitucinio pasitarimo sprendimus, ir pateikti svarstyti Vyriausybei.

(ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 ir (ES) 2019/1020, ar 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1735 dėl priemonių sistemos Europos nulinio balanso technologijų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724, kurių vienas iš tikslų paspartinti leidimų išdavimo procesus. Visuose šiuose ES teisės aktuose kaip vienas iš leidimų išdavimo etapų nurodomas PAV.

Atsižvelgdama į tai, kad PAV, kuris privalomas vystant tam tikros ūkinės veiklos rūšies projektus, dėl savo kompleksiskumo gali užtrukti nuo kelių mėnesių iki 2–3 metų, o pasikeitus geopolitinei situacijai svarbu užtikrinti, kuo spartesnį PAV procedūrų atlikimą, nepažeidžiant visuomenės teisės dalyvauti šiame procese ir nenukenčiant jo kokybei, ir siekdama ne tik skaitmenizuoti PAV procesą, bet visų pirma jį optimizuoti, Aplinkos ministerija atliko PAV proceso efektyvumo analizę ir nustatė pagrindines problemas, dėl kurių nukenčia PAV proceso kokybė ir jis užsitęsia.

Prieš PAVI projekto rengimą, Aplinkos ministerija atliko PAV proceso analizę, kurios metu buvo analizuojami:

- PAV sritį reguliuojančių ir susijusių teisės aktų reikalavimai;
- teismų praktika (Europos Sąjungos Teisingumo teismo ir nacionalinių teismų);
- atrinktų PAV procesų dokumentai ir Lietuvos vėjo elektrinių asociacijos pateikta informacija;
- Aplinkos ministerijos atlikto vidaus audito „Poveikio aplinkai vertimo ataskaitų dėl statomų vėjo elektrinių įvertinimo proceso peržiūra” ataskaita;
- Valstybinės energetikos reguliavimo tarnybos inicijuoto ir EBPO ekspertų įgyvendinamo projekto „23LT01 – Atsinaujinančių išteklių energijos leidimų išdavimo spartinimas Lietuvoje“ ataskaita;
- Aplinkos ministerijos 2025-03-04 – 2025-03-23 AM vykdytos apklausos dėl PAV proceso kokybės rezultatai.

Analizės metu nustatytos problemos, kurias siekiama išspręsti PAVI projektu:

- 1) sudėtingos ir ilgos procedūros – procesai užtrunka per ilgai dėl vėlavimų ir kt.;
- 2) trūksta aiškumo dėl institucijų kompetencijų – institucijos ne visada aiškiai žino, už kokius aspektus jos yra atsakingos, teikia pastabas ne pagal kompetenciją;
- 3) nesilaikoma terminų ir nepagrįstai vilkinami procesai – pastabos teikiamos pavėluotai, teikiamos pakartotinės pastabos, nesilaikant principo dėl informacijos ir (ar) duomenų kurių nepareikalauta pirmą kartą, nereikalavimo;
- 4) prasta dokumentų kokybė – teikiama daug pastabų, „išsiveliama” į daugkartinį pastabų ir pataisytų dokumentų teikimą, užsitęsia procedūros.

PAVI projekto rengimo metu taip pat atsižvelgta ir į Aplinkos ministerijos vykdomo vidaus audito poveikio aplinkai vertinimo procedūros vertinimo tarpinius rezultatus.

PAVI projektu siekiama:

- nustatyti, kad PAV dokumentai derinami su atsakingąja instituciją ir PAV subjektais vienu metu;
- nustatyti, kad pateikus reikalavimus pataisyti ir (ar) papildyti PAV dokumentus ne pagal institucijai nustatytą kompetenciją į juos būtų neatsižvelgiama;
- nustatyti terminus, per kuriuos PAV dokumentų rengėjas turi pateikti pagal pastabas pataisytus dokumentus;
- nustatyti, kad savivaldybei, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, tarybai primus neigiamą sprendimą dėl planuojamų gynybos pramonės projektų ir jiems skirtos inžinerinės infrastruktūros PAV procedūros nebūtų stabdomos;
- nustatyti galimybę skusti PAV subjektų veiksmus ir neveikimą.

Numatoma, kad šie pakeitimai leis sutrumpinti bendrą PAV dokumentų derinimo laiką ir bendrą PAV proceso trukmę; užtikrinti, kad procese dalyvaujančios institucijas veiktų tik joms nustatytos kompetencijos ribose; išvengti situacijų, kai svarbūs gynybos pramonės projektai bus stabdomi savivaldybės tarybos sprendimu; užtikrinti, kad PAV subjektai jaustų didesnę atsakomybę

dėl savo veiksmų (vėlavimo derinant dokumentus ir pateikiant išvadas, pasiūlymų ir reikalavimų ne pagal kompetenciją teikimo ir kt.).

Svarbu atkreipti dėmesį, kad nors pirminis PAVĮ projekto rengimo tikslas buvo gynybos pramonės projektų įgyvendinimo paspartinimas, tačiau atsižvelgiant į tai, kad krašto apsaugos ir nacionalinio saugumo tikslams svarbi ir gamtinių išteklių gavyba, ir energijos tiekimo užtikrinimas, ir apsirūpinimas kritinėmis žaliavomis, ir reikalingos infrastruktūros įrengimas, ir masto tiekimas, ir kt. veiklos, didžioji dalis siūlomų Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – PAV įstatymas) pakeitimų bus taikomos visoms planuojamoms ūkinėms veikloms ir leis užtikrinti sklandesnį ir greitesnį įvairių projektų įgyvendinimą.

Atlikus siūlomų PAVĮ pakeitimų analizę dirbtinio intelekto ChatGPT o3 modeliu, jis pateikė išvadą, kad „*Siūlomi pakeitimai reikšmingai pagerins administracinio krūvio mažinimą ir PAV proceso efektyvumą. Nustatytos aiškos procedūros ir terminai supaprastins daugelį veiksmų, leis lengviau valdyti įvairių suinteresuotų pusių įsitraukimą ir sumažins vėlavimus. Tačiau kai kurie pakeitimai gali sukelti papildomą spaudimą institucijoms laikytis griežtų terminų, o tai gali reikšti papildomą administracinę atsakomybę. Iš esmės, šie pakeitimai turi teigiamą poveikį procesui, nes jie užtikrina greitesnį, aiškesnį ir sklandesnį poveikio aplinkai vertinimo procesą.*”

Miškų įstatymo rengimą tai pat paskatino siekis skatinti gynybos pramonės plėtrą – specialiųjų sąlygų sudarymas gynybos ir saugumo pramonės srityje veikiantiems subjektams. Identifikuota keletas sričių, kuriose gynybos ir saugumo pramonės srityje veikiantiems subjektams būtų galima numatyti specialiasias sąlygas: Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatyti išimtiniai miško žemės pavertimo atvejai, kuriais miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis. Galiojantis teisinis reguliavimas nenumato galimybės miško žemę paversti kitomis naudmenomis stambiam projektui, Vyriausybės nutarimu pripažintam užtikrinančiu neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius, gynybos ir saugumo pramonės projektams ar gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektams įgyvendinti. Siekiant skatinti gynybos pramonės plėtrą, o taip pat užtikrinti neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius, galėtų būti sudarytos patrauklesnės sąlygos paminėtų projektų vystytojams, siekiant pritraukti gynybos ir saugumo pramonės produkcijos gamybą į Lietuvą.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektų iniciatorė – Aplinkos ministerija.

PAVĮ projektą parengė Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos politikos grupės (vadovas – Vitalijus Auglys, tel. +370 686 46087, el. p. vitalijus.auglys@am.lt) vyresnioji patarėja Beata Vilimaitė Šilobritienė (tel. +370 645 89487, el. p. beata.silobritiene@am.lt), patarėjas Mindaugas Raulinaitis (tel. +370 695 41925, el. p. mindaugas.raulinaitis@am.lt).

MĮ projektą parengė Aplinkos ministerijos Miškų politikos grupės (vadovas – Aurimas Saladžius, mob. +370 696 59 321, el. p. aurimas.saladzius@am.lt) vyresnysis patarėjas Vytautas Martuzevičius (mob. +370 696 77 430, el. p. vytautas.martuzevicius@am.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatyti išimtiniai miško žemės pavertimo atvejai, kuriais miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis. Galiojantis teisinis reguliavimas nenumato galimybės miško žemę paversti kitomis naudmenomis stambiam projektui, Vyriausybės nutarimu pripažintam užtikrinančiu neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius ar gynybos ir saugumo pramonės projektams ar gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektams įgyvendinti, todėl būtina tai numatyti.

Miškų įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje nustatyta kada valstybinės reikšmės miškuose miško žemę galima paversti kitomis naudmenomis. Galiojantis teisinis reguliavimas nenumato galimybės miško žemę paversti kitomis naudmenomis kai miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis suplanuotas specialiosios paskirties projektuose, stambiam projektui, Vyriausybės nutarimu pripažintam užtikrinančiu neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius ar gynybos ir

saugumo pramonės projektams ar gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektams įgyvendinti.

Vadovaujantis PAV įstatymo 8, 11 ir 12 straipsnių nuostatomis, PAV dokumentai: PAV programa ir PAV ataskaita, visų pirma derinami su PAV subjektais, o jiems pritarus, teikiami derinimui ir tvirtinimui (PAV programa) ar sprendimo priėmimui (PAV ataskaita).

PAV įstatymo 7, 8, 10 ir 11 straipsniuose nustatyta per kiek laiko procese dalyvaujančios institucijos ir suinteresuota visuomenė turi pateikti pastabas, išvadas ar priimti sprendimą, tačiau nėra reglamentuota per kokį terminą nuo pastabų gavimo, PAV dokumentų rengėjas turi pateikti pagal gautas pastabas pataisytus atrankos ir PAV dokumentus.

PAV įstatymo 6 straipsnio 5 dalyje nurodyta PAV subjektų kompetencija, tačiau praktikoje pasitaiko atvejų, kai PAV subjektai teikia pasiūlymus ir reikalavimus ne pagal jiems nustatytą kompetenciją, tačiau šiuo metu įstatyme nėra aiškiai apibrėžta, kaip toliau turėtų būti tęsiamas procesas.

PAV įstatymo 6 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad procese dalyvaujančios institucijos nagrinėdamos pagal motyvuotus reikalavimus pataisytus ir (ar) papildytus atrankos informacijos ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentus, negali reikalauti informacijos ir (ar) duomenų, kurių nenurodė pirmą kartą nagrinėdami atrankos informaciją ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentus, tačiau galėjo jų pareikalauti. Nors kituose PAV įstatymo straipsniuose galimybė teikti pakartotinius reikalavimus laikantis šio principo yra numatyta tik 12 straipsnio 5 dalyje², ši nuostata sudaro netiesioginę galimybę teikti reikalavimus pataisyti ir (ar) papildyti atrankos informaciją ar PAV dokumentus daugiau negu vieną kartą. Praktikoje tokie reikalavimai teikiami po kelis kartus, dėl ko užsitęsia PAV procedūros, reikalavimai teikiami neatsižvelgiant į pagrindinį atrankos ar PAV proceso tikslą ir nesilaikant PAV įstatymo 6 straipsnio 8 dalyje nustatyto principo.

PAV įstatymo 8 straipsnio 6 dalyje nustatyta savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, tarybos teisė priimti neigiamą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos, tokiu PAV procedūros negali būti tęsiamos. Toks savivaldybės tarybos sprendimas neturi įtakos poveikio aplinkai vertinimo procedūroms, kai planuojama ūkinė veikla pripažinta valstybei svarbiu projektu ar yra regioninės svarbos projektas arba planuojama ūkinė veikla reikalinga valstybei svarbiam ar regioninės svarbos projektui įgyvendinti. Tačiau, jei gynybos pramonės projektas nebūtų priskiriami aukščiau nurodytiems projektams, savivaldybės taryba turėtų teisę juos sustabdyti. Pažymėtina, kad pagal galiojančias PAV įstatymo nuostatas išskirtiniais atvejais, gynybos pramonės projektams, kurių vienintelis tikslas – krašto apsauga ir atrankos dėl PAV ar PAV procedūrų atlikimas tokiame projektui gali turėti neigiamą poveikį valstybės gynybos tikslams, galėtų būti taikoma PAV įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje nustatyta išimtis, t. y. atsakingoji institucija, gavusi informaciją iš planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus, galėtų priimti sprendimą neatlikti atrankos dėl PAV ar PAV. Tokios išimtys numatytos Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES (PAV direktyva) 1 straipsnio 3 dalyje³ ir Orhuso konvencijos 6 straipsnio 1 dalies c punkte⁴, tačiau netaikymo pagrindai turėtų būti aiškinami ribojančiai⁵.

² „5. Kai atsakingoji institucija pateikia motyvuotus reikalavimus ataskaitą pataisyti ir (ar) papildyti, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas turi pataisyti ir (ar) papildyti ataskaitą ir pakartotinai pateikti ją atsakingajai institucijai. Atsakingoji institucija pataisytą ir (ar) papildytą ataskaitą išnagrinėja ir per 15 darbo dienų, o dėl planuojamos ūkinės veiklos, kurios tikslas yra gaminti energiją iš atsinaujinančių išteklių ar atsinaujinančių išteklių kurą, per 10 darbo dienų nuo papildytos ir (ar) pataisytos ataskaitos gavimo dienos priima sprendimą arba, nepažeisdama šio įstatymo 6 straipsnio 8 dalies nuostatų, dar kartą teikia motyvuotus reikalavimus ataskaitą pataisyti ar papildyti.“

³ PAV direktyvos 1 str. 3 d. „Valstybės narės gali nuspręsti atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį, jei taip numato nacionalinės teisės aktai, netaikyti šios direktyvos projektams arba projektų dalims, kurių vienintelis tikslas – gynyba, arba projektams, kurių vienintelis tikslas – atsakas į civilines avarijas, jei jos mano, kad toks taikymas turėtų neigiamą poveikį siekiant tų tikslų.“

⁴ Orhuso konvencijos 6 str. 1 d. c p. „1. Kiekviena Šalis: <...> c) jei tai reglamentuoja nacionaliniai įstatymai, kiekvienu konkrečiu atveju gali nuspręsti netaikyti šio straipsnio nuostatų planuojamoms veiklos rūšims, susijusioms su krašto apsauga, jei, Šalies manymu, tai galėtų pakenkti minėtiems tikslams.“

⁵ Rekomendacinis dokumentas dėl išimčių pagal Poveikio aplinkai vertinimo direktyvos (Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES su pakeitimais, padarytais Direktyva 2014/52/ES) 1 straipsnio 3 dalį ir 2 straipsnio 4 ir 5 dalis

PAV įstatymo 16 straipsnyje nustatyta atrankos dėl PAV ir PAV procesų dalyvių teisė kreiptis į teismą dėl atsakingosios institucijos sprendimų ar veiksmų (neveikimo), tačiau nėra nuostatos dėl galimybės skusti PAV subjektų veiksmus ir neveikimą.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

MĮ projektas

1 straipsniu siūloma papildyti Miškų įstatymo 2 straipsnį 36 dalimi, nurodant sąsają su sąvokomis vartojamomis kituose įstatymuose.

2 straipsniu siūloma papildyti Miškų įstatymo 11 straipsnį nauju miško žemės pavertimo atveju, stambiam projektui, Vyriausybės nutarimu pripažintam užtikrinančiu neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius ar gynybos ir saugumo pramonės projektams ar gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektams įgyvendinti. Žemės įstatymo 2 straipsnio 6¹ punkte nustatyta, kad Specialiosios paskirties projektas rengiamas stambiam projektui, Vyriausybės nutarimu pripažintam užtikrinančiu neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius, įgyvendinti neurbanizuotoje ir neurbanizuojamoje teritorijoje rengiamas žemės valdos projektas, kuriame nustatomas žemės sklypo (-ų) formavimas, pertvarkymas, naudojimo sąlygos (paskirtis, naudojimo būdas, servitutai). Specialiosios paskirties projektas yra žemėtvarkos planavimo dokumentas, priskiriamas žemės valdos projektams. Miškų įstatymo 11 straipsnio 5 dalyje numatyta Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis turi būti suplanuotas vietovės lygmens bendruosiuose planuose arba specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, arba detaliuosiuose planuose, arba žemės valdos projektuose. Pakeičiama Miškų įstatymo 11 straipsnio 6 dalis, numatant, kad miško žemę paversti kitomis naudmenomis valstybinės reikšmės miškuose galima, kai miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis suplanuotas ir specialiosios paskirties projektuose. Stambiųjų projektų, Vyriausybės nutarimu pripažintų užtikrinančiu neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius, gynybos ir saugumo pramonės projektams ar gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektams plėtra saugomose teritorijose nenumatoma, tokia pozicija suderinta su Krašto apsaugos ministerija. Žemės įstatymo 37 straipsnio 11¹ dalyje nustatyta, kad rengiant, keičiant ar koreguojant savivaldybės lygmens bendrąjį planą, Vyriausybės nutarimu patvirtintų specialiosios paskirties projektų sprendiniai integruojami į tos savivaldybės bendrojo plano sprendinius, todėl siūloma papildyti 11 straipsnio 13 dalį numatant, kad jei valstybei svarbiems projektams, stambiam projektui, Vyriausybės nutarimu pripažintam užtikrinančiu neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius, gynybos ir saugumo pramonės projektai ar gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektai yra numatyti bendruosiuose planuose ar valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentuose, miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis ir netaikant šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytų reikalavimų.

Gynybos ir saugumo pramonės projekto sąvoka suprantama, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos investicijų įstatyme, o gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projekto sąvoką ir jos apibrėžtį siūloma nustatyti Lietuvos Respublikos gynybos ir saugumo pramonės įstatymo pakeitimu, pateiktu Lietuvos Respublikos Seimui⁶.

---

taikymo ([https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019XC1114\(02\)#ntc4-C_2019386LT.01001201-E0004](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019XC1114(02)#ntc4-C_2019386LT.01001201-E0004))

Mastrichto rekomendacijos dėl efektyvaus visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus aplinkos klausimais skatinimo (50 p.)

⁶Lietuvos Respublikos gynybos ir saugumo pramonės įstatymo 1, 2 ir 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 13-1 straipsniu įstatymo projektas, paskelbtas TAIS, reg. Nr. [XVP-600](#)

PAV projektas

1 straipsniu siūloma pakeisti PAV įstatymo 2 straipsnio 18 dalį, papildant įstatymą, kuriuose yra PAV įstatyme vartojamos sąvokos, sąrašą Gynybos ir saugumo pramonės įstatymu ir Investicijų įstatymu.

2 straipsniu siekiant užtikrinti, kad reikalavimai pateikti atrankos informaciją ar PAV dokumentus nebūtų teikiami po kelis kartus, siūloma pripažinti netekusia galios 6 straipsnio 8 dalį, o patį principą dėl pakartotinio neteikimo reikalavimų, kurie galėjo būti pateikti pirmą kartą, bet nebuvo, perkelti į atitinkamas PAV įstatymo 8 straipsnio 13 dalį, 11 straipsnio 13 ir 14 dalis.

Atsižvelgiant į tai, kad 7-11 straipsniuose nustatyta, kad poveikio aplinkai vertinimo subjektai ne tik teikia išvadas, bet ir reikalavimus pateikti ir (ar) papildyti poveikio aplinkai vertinimo dokumentus, siūloma patikslinti 6 straipsnio 4 dalies 3 punktą, nurodant šią funkciją.

3 straipsniu siekiant užtikrinti atrankos dėl PAV proceso sklandumą ir suderinamumą su kitomis PAV įstatymo nuostatomis, siūloma pakeisti PAV įstatymo 7 straipsnį ir išdėstyti jį nauja redakcija.

Siūloma pakeisti 7 straipsnio 4 dalį, nustatant, kad atsakingoji institucija, gavusi informaciją atrankai, visų pirma patikrintų, ar:

- 1) planuojama ūkinė veikla nėra uždrausta įstatymais (sąsaja su 3 straipsnio 6 dalimi),
- 2) ar nustatytas planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio reikšmingumas Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms, kai planuojamą ūkinę veiklą numatoma įgyvendinti Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoje ar šios teritorijos artimoje aplinkoje (perkeliamos nuostatos iš šiuo metu galiojančios 7 straipsnio 8 dalies),
- 3) ar pateikta atrankos informacija atitinka aplinkos ministro nustatytus reikalavimus (perkeliamos nuostatos iš šiuo metu galiojančios 7 straipsnio 8 dalies).

Nustačiusi šias aplinkybes atsakingoji institucija nepradėtų atrankos proceso. Taip būtų išvengiama situacijų, kai atsakingoji institucija paskelbia informaciją atrankai, pateikia PAV subjektams ir tik vėliau nustato, kad procesas negalėjo būti pradedamas dėl aukščiau nurodytų aplinkybių (šiuo metu tokie atvejai sudaro apie 4 proc.). Tuomet reikia nutraukti procesą, apie tai informuoti proceso dalyvius, kurie jau būna pradėję nagrinėti dokumentą; suinteresuota visuomenė gali nepamatyti informacijos apie proceso sustabdymą ir teikti pastabas. Pradėjus atrankos procesą planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui sukeliama lūkesčiai, kurie vėliau nepateisinami, o institucijos švaisto išteklius.

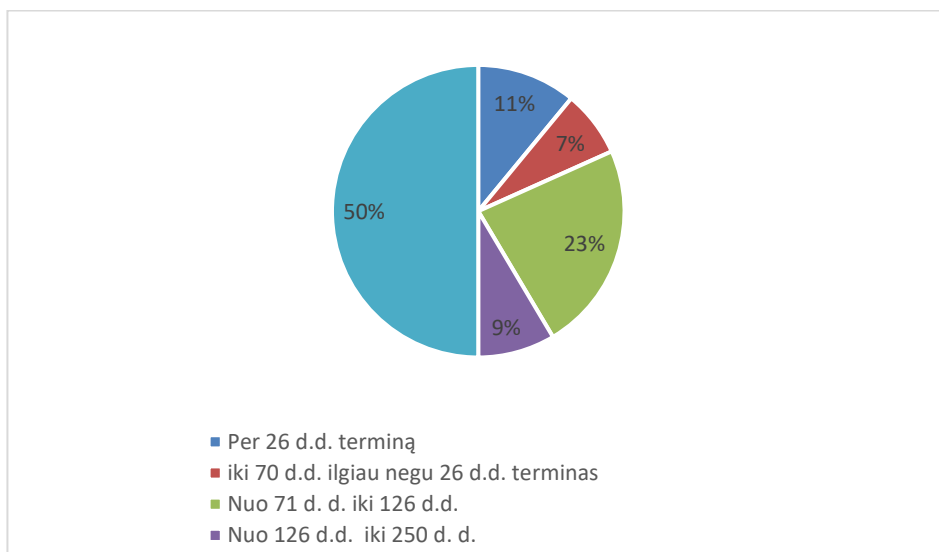
Siekiant aiškesnio reguliavimo, siūloma 7 straipsnio 5 dalyje nustatyti, kad PAV subjektai teikia pasiūlymus pagal PAV įstatymo 6 straipsnio 5 dalyje jiems nustatytą kompetenciją. Tokiu būdu siekiama užtikrinti, kad atrankos procesas nebūtų nepagrįstai vilkinamas, o atsakingajai institucijai sumažėtų administracinė našta, atsirandanti dėl poreikio atrinkti pasiūlymus, atitinkančius jas teikusią PAV subjektų kompetenciją ir teiktinus planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui ar PAV dokumentų rengėjui.

Atsižvelgiant į tai, kad atsakingoji institucija neturi kompetencijos visais atvejais patikrinti, ar informacija atrankai tinkamai pateisyta pagal PAV subjektų pasiūlymus, ir yra susiklosčiusi praktika, kad ji kartais kreipiasi į PAV subjektus tarnybinės pagalbos pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymą⁷, pagal kurio 12 straipsnio 8 dalį „*tarnybinė pagalba suteikiama ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo kreipimosi dėl tarnybinės pagalbos suteikimo gavimo dienos*“, tokiu būdu nespėdama priimti išvadą per PAV įstatyme nustatytą 10 d. d. terminą, siūloma 7 straipsnio 6 dalyje, nustatyti, kad atsakingoji institucija gali kreiptis į PAV subjektus, kurie per 5 d. d. turėtų pateikti atsakymą, tačiau bet kokių atveju atsakingoji institucija turi priimti atrankos išvadą, nepažeisdama jai nustatyto 10 d. d. nuo papildytos atrankos informacijos gavimo dienos termino

Įvertinus Aplinkos ministerijos vykdomo vidaus audito poveikio aplinkai vertinimo procedūros vertinimo tarpinius rezultatus, kurie rodo, kad 59 proc. atrankų truko ilgiau nei 126 d. d., t. y. daugiau nei 6 mėn. (1 pav.), nustatyta, kad viena iš esminių tokio ilgo atrankos proceso priežasčių

⁷ 12 straipsnio 4 dalis

yra tai, kad planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui ar jo įgaliotam dokumentų rengėjui sudaryta galimybė neapibrėžtai atidėti proceso užbaigimą, teikiant patikslintą informaciją net po metų ar dar ilgesnio termino.

1 pav. Atrankos atlikimo terminai

Atsižvelgiant į tai, kad per tokį laiko tarpą gali pasikeisti aplinkos sąlygos, pasikeičia darbuotojai, kurie nagrinėjo dokumentus, be to, PAV įstatymas nenumato galimybės atsakingajai institucijai pakartotinai kreiptis į PAV subjektus, atsakingoji institucija, siekdama PAV įstatyme nustatytų tikslų, pažeidžia nustatytus terminus, iš naujo nagrinėdama pateiktą pataisytą informaciją atrankai, tarnybinės pagalbos prašymu kreipiasi į PAV subjektus, pakartotinai teikia reikalavimus pataisyti informaciją atrankai, nors tai nėra numatyta PAV įstatyme. Siekiant išvengti tokių situacijų, siūloma PAV įstatymo 7 straipsnį 7 dalyje nustatyti, kad planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjui per nustatytą terminą nepateikus pareikalautos papildomos informacijos, atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros būtų nutraukiamos ir apie tai informuojami atrankos proceso dalyviai.

4 straipsniu siūloma papildyti 8 straipsnio 6 dalies nuostatą išimtimi, kokiais atvejais dėl savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, tarybos neigiamo sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos, PAV procedūros nestabdomos. Atsižvelgiant į geopolitinę padėtį ir PAVĮ projekto tikslą paspartinti gynybos pramonės projektų įgyvendinimą, siūloma taikyti „veto“ teisės išimtį gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektams ar gynybos ir saugumo pramonės projektams, arba šiam gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektui įgyvendinti reikalingai inžinerinei infrastruktūrai įrengti ar pritaikyti. Siūloma ankstesnė šio straipsnio įsigaliojimo data, siekiant kuo greičiau sudaryti žalią koridorių gynybos pramonės projektų vystymui, ir užtikrinant, kad ji įsigaliotų kartu su Lietuvos Respublikos investicijų pakeitimu⁸ ir siūlomu Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo pakeitimu⁹, nustatančiais papildomas lengvatas gynybos ir saugumo pramonės projektams ir gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektams.

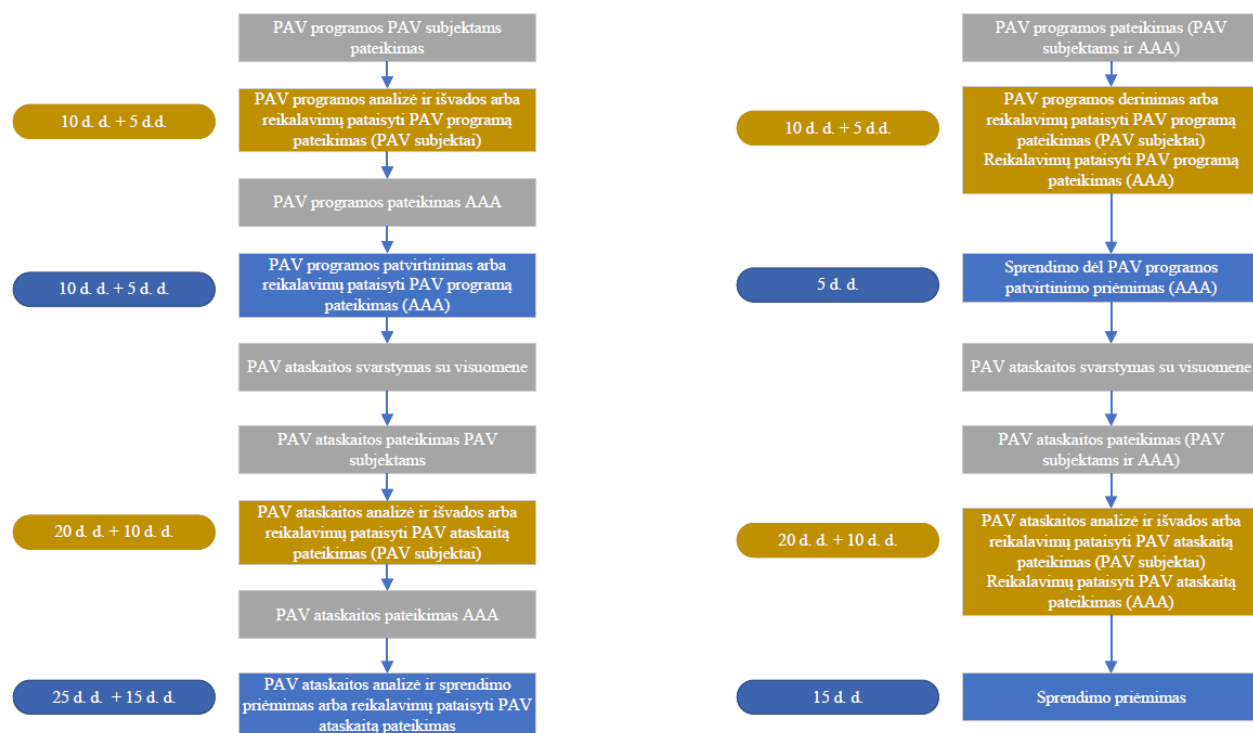
5 straipsniu siekiant sutrumpinti PAV programos derinimo procedūrą bei užtikrinti šios procedūros vykdymo sklandumą ir suderinamumą su kitomis PAV įstatymo nuostatomis, siūloma pakeisti PAV įstatymo 8 straipsnį ir išdėstyti jį nauja redakcija. Esminis pakeitimas susijęs su

⁸ Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 12, 13, 13-1 straipsnių, ketvirtąjo-2 skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13-2 straipsniu įstatymas. Įsigaliojimo data – 2025 m. lapkričio 1 d. (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/3d75f621559e11f0a19dcea0bcc863ad>)

⁹ Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo Nr. XIV-2647 1, 2 ir 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13-1 straipsniu įstatymo projektas. Siūloma įsigaliojimo data – 2025 m. lapkričio 2 d. (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/7bb669704c4211f0a19dcea0bcc863ad?positionInSearchResults=1&searchModelUID=006cff0f-e6ad-4c3f-90c0-681482781352>)

procedūrų lygiagretinimu. 8 ir 11 straipsnio pakeitimais siūloma nustatyti, kad AAA vertintų pateiktus dokumentus lygiagrečiai su PAV subjektams, AAA tvirtintų PAV programą ar priimtą PAV sprendimą, suderinus PAV programą ar ataskaitą su PAV subjektams ir pateikus pagal PAV subjektams ir AAA motyvuotus reikalavimus pataisytus ir (ar) papildytus dokumentus (2 pav.). Be to, pasirinkus tokį proceso modelį, atsakingoji institucija gavusi atitinkamą dokumentą iš karto galėtų nustatyti poreikį pakviesti PAV procese dalyvauti papildomus PAV subjektams ir pateikti jiems PAV dokumentus derinti tuo pačiu metu kaip ir kitiems PAV įstatyme įvardintiems PAV subjektams.

2 pav. PAV procedūrų lygiagretinimas

Tokiu būdu sutrumpėtų bendras procedūrų laikas. Iš viso numatomas sutaupymas:

- 1) kai PAV programa rengiama – iki 35 d. d.,
- 2) kai PAV programa nerengiama (teikiamas pranešimas apie PAV pradžią) – iki 25 d. d.

Jeigu PAV proceso metu kviečiami papildomi PAV subjektams galimas papildomas laiko sutaupymas, kai papildomas PAV subjektams pakviečiamas:

- 1) programos etape – papildomai iki 15 d. d.,
- 2) ataskaitos etape – papildomai iki 25 d. d.

Rengiant projektą buvo nagrinėjamos 2 alternatyvos:

- 1) atsakingoji institucija užtikrina vieno langelio principą, surenka reikalavimus iš PAV subjektams ir kartu sus savo reikalavimais pateikia PAV dokumentų rengėjui;
- 2) PAV dokumentų rengėjai teiki reikalavimus tiesiogiai PAV dokumentų rengėjui ir atsakingajai institucijai, atsakingoji institucija teikia savo reikalavimus PAV dokumentų rengėjui.

Atsižvelgiant į tai, kad pirmosios alternatyvos atveju procedūra galėtų užsistėti dėl atskirų PAV subjektams vėlavimo, nuspręsta, pasirinkti antrąją alternatyvą, kuri leistų PAV subjektams pateikus reikalavimus anksčiau nustatyto laiko, PAV dokumento rengėjui pradėti anksčiau taisyti atskiras PAV programos dalis ir greičiau pateikti pataisytą ir (ar) papildytą PAV programą PAV subjektams išvadoms gauti.

4 dalyje siūloma nustatyti, kad atsakingoji institucija, gavusi PAV programą, visų pirma patikrintų, ar planuojama ūkinė veikla nėra uždrausta įstatymais (sąsaja su 3 straipsnio 6 dalimi); ar pateikta PAV programa atitinka aplinkos ministro nustatytus reikalavimus.

Nustačiusi bent vieną iš šių aplinkybių atsakingoji institucija nepradėtų PAV programos derinimo apie tai informuodama PAV dokumentų rengėją. Taip būtų išvengiama situacijų, kai

atsakingoji institucija ir PAV dokumentų rengėjas paskelbia PAV programą, pateikia PAV subjektams ir tik vėliau nustatoma, kad procesas negalėjo būti pradėdamas dėl aukščiau nurodytų aplinkybių (šiuo metu tokie atvejai sudaro apie 6 proc.). Tuomet reikia nutraukti procesą, apie tai informuoti proceso dalyvius, kurie jau būna pradėję nagrinėti dokumentą; suinteresuota visuomenė gali nepamatyti informacijos apie proceso sustabdymą ir teikti pasiūlymus dėl programos. Pradėjus PAV programos derinimo procedūrą planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui sukeliama lūkesčiai, kurie vėliau nepateisinami, o institucijos švaisto išteklius.

5 dalyje siūloma nustatyti, kad PAV proceso pradžia būtų ne informacijos apie programą gavimo atsakingojoje institucijoje diena, bet jos paskelbimo diena.

6 dalyje siūloma nustatyti, kad suinteresuota visuomenė turi teisę aplinkos ministro nustatyta tvarka teikti pasiūlymus dėl programos per 10 darbo dienų nuo poveikio aplinkai vertinimo proceso pradžios. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu kuriama Taršos prevencijos procesų informacinė sistema ir PAV procesas bus skaitmenizuotas, siūloma PAV įstatyme atsisakyti nurodymo, kam suinteresuota visuomenė teikia pasiūlymus dėl programos, kadangi nurodžius kam ir kaip teikiami visuomenės pasiūlymai, vėliau gali tekti keisti įstatymą dėl labai techninių priežasčių. Aplinkos ministro nustatytoje tvarkoje bus detalizuota kam ir kaip visuomenė teikia pasiūlymus, kaip apie juos informuojami kiti PAV proceso dalyviai, kaip paskirstoma atsakomybė dėl atsižvelgimo visuomenės pasiūlymus.

7 dalyje siūloma nustatyti, kad PAV subjektai teikia išvadas ir (ar) motyvuotus reikalavimus pataisyti ir (ar) papildyti programą pagal PAV įstatymo 6 straipsnio 5 dalyje jiems nustatytą kompetenciją. Tokiu būdu siekiama užtikrinti, kad PAV programos derinimas nebūtų nepagrįstai vilkinamas, o PAV dokumentų rengėjui būtų teikiamos tik su konkrečiu PAV subjekto kompetencija susiję reikalavimai. Be to siūloma nustatyti, kad poveikio aplinkai vertinimo subjektui pateikus reikalavimus pataisyti ir (ar) papildyti programą ne pagal kompetenciją, į juos būtų neatsižvelgiama, nurodant tokio neatsižvelgimo motyvus. Siekiant užtikrinti, kad išvadų turinys būtų aiškus ir struktūrizuotas, siūloma nustatyti, kad išvadose PAV subjektai turi nurodyti, ar pritaria programai ir pateikti teisės aktų reikalavimais pagrįstus motyvus dėl pritarimo ar nepritarimo programai, o išvados dėl programos formą nustatytų aplinkos ministras.

8 dalyje nustatomi atsakingosios institucijos veiksmai gavus programą bei sprendimo dėl programos tvirtinimo priėmimo terminas.

9 dalyje šiuo metu galiojančią nuostatą (8 straipsnio 5 dalis), kad poveikio aplinkai vertinimo subjektai, atsakingi už gaisrinę ir civilinę saugą, nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą, atsižvelgę į planuojamos ūkinės veiklos mastą, pobūdį, vietas ir aplinkos ypatumus, teikdami išvadas dėl programos, turi teisę nurodyti, ar jie nagrinės ataskaitą, siūloma papildyti, nustatant, kad šie PAV subjektai, gavę programą, turi teisę atsisakyti nagrinėti ataskaitą tuo atveju, jei dėl planuojamos ūkinės veiklos masto, pobūdžio, vietas ir aplinkos ypatumų ataskaitoje nebus nagrinėjami aspektai, patenkantys į jų kompetencijos sritį. T. y., siūloma įvesti aiškius atsisakymo toliau dalyvauti PAV procese kriterijus.

10 dalyje išdėstoma šiuo metu galiojanti 8 straipsnio 6 dalies nuostata, kaip ir PAVI projekto 4 straipsnyje siūlant papildyti išimtimi, kokiais atvejais dėl savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, tarybos neigiamo sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos, PAV procedūros nestabdomos

Siekiant užtikrinti, kad perdavus PAV programą nagrinėti savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, tarybai, PAV programa nebūtų patvirtinta anksčiau nei pasibaigs savivaldybės tarybai nustatytas sprendimo priėmimo terminas, siūloma 8 straipsnio 11 dalyje nustatyti, kad šios savivaldybės administracija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo programos gavimo dienos apie tai informuotų atsakingąją instituciją ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėją.

Siekiant užtikrinti, kad PAV programos derinimas nepagrįstai neužsitęstų (priežastys aprašytos prie 7 straipsnio pakeitimo), siūloma 12 dalyje nustatyti, kad poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjui per nustatytą terminą nepateikus pataisytos ir (ar) papildytos programos, poveikio aplinkai vertinimo procedūros nutraukiamos ir apie tai informuojami PAV proceso dalyviai.

Siūloma 13 dalyje nustatyti, kad jeigu poveikio aplinkai vertinimo subjektai nepritaria programai, nepritarimo programai motyvai negali būti pagrįsti trūkumu informacijos ir (ar) duomenų, kurių jie nepareikalavo nagrinėdami poveikio aplinkai vertinimo programą, bet galėjo jų pareikalausti. T. y. į šią dalį iš dalies perkeliamas pripažįstamos netekusia galios 6 straipsnio 8 dalies principas.

Siūloma 14 dalyje nustatyti, kad atsakingoji institucija, išnagrinėjusi ir įvertinusi pateiktą programą, suinteresuotos visuomenės pasiūlymus ir pasiūlymų įvertinimą, per 5 darbo dienas nuo visų dokumentų gavimo dienos priima sprendimą dėl programos patvirtinimo.

15 dalyje siūloma nustatyti, kad atsakingoji institucija priėmusi sprendimą dėl programos patvirtinimo ne tik jį paskelbtų, bet ir apie jį informuotų kitus PAV proceso dalyvius.

16 dalyje nurodomas programos galiojimo terminas – 3 metai.

17 dalyje nurodoma papildoma sąlyga dėl sprendimo tvirtinti PAV programą priėmimo, kai inicijuotos tarpvalstybinio PAV procedūros.

6 straipsniu siūloma pakeisti PAV įstatymo 9 straipsnį ir išdėstyti jį nauja redakcija.

1 ir 2 dalis lieka tokios pačios kaip ir galiojančios šiuo metu.

3 dalyje siūloma nustatyti, kad pranešimas apie PAV pradžią pateikiamas ne vėliau kaip prieš 15 darbo dienų iki ataskaitos pavišimo. Šis terminas nustatytas siekiant užtikrinti, kad laiko tarpas tarp pranešimo apie PAV pradžią pateikimo ir ataskaitos pavišimo būtų ne mažesnis nei reikalingas kitoms šiame straipsnyje nustatytoms procedūroms atlikti: pranešimo paskelbimas per 3 d. d.; pasiūlymų ataskaitai teikimas – 10 darbo dienų (9 straipsnio 5 dalis). Ataskaita turi būti pateikta ne vėliau kaip per 3 metus nuo pranešimo apie PAV pradžią paskelbimo (11 straipsnio 4 dalis), tad šie du terminai vienas kitam neprieštarauja. Taip pat siūloma, kad atsakingoji institucija, gavusi pranešimą apie PAV pradžią, visų pirma patikrintų, ar planuojama ūkinė veikla nėra uždrausta įstatymais (sąsaja su 3 straipsnio 6 dalimi).

Nuostatą dėl PAV proceso pradžios siūloma išdėstyti atskiroje naujoje 4 dalyje, taip pat siūloma nustatyti, kad PAV proceso pradžia būtų ne Pranešimo apie PAV pradžią gavimo atsakingojoje institucijoje diena, bet jo paskelbimo diena.

Taip pat siūloma atskiroje naujoje 6 dalyje išdėstyti reikalavimą dėl prievolės rengiant ataskaitą įvertinti pranešimo apie PAV pradžią etape gautus pasiūlymus.

7 straipsniu siūloma pakeisti PAV įstatymo 11 straipsnį ir išdėstyti jį nauja redakcija.

1 dalis papildoma nuostata, kad į pranešimo apie PAV pradžią gautus pasiūlymus ataskaitai, kurie pateikti ne pagal kompetenciją neatsižvelgiama.

2 dalies nuostata atitinka nuo 2025 m. lapkričio 1 d. įsigaliosiančią nuostatą.

3 dalyje patikslinama, kas sudaro viešą visuomenės supažindinimą su ataskaita, išskiriant galimybę susipažinti su ataskaita ir organizuojamą viešą ataskaitos svarstymą.

4 dalies nuostata papildoma tuo, kad ataskaita teikiama ne tik PAV subjektams, bet ir atsakingajai institucijai. Be to, siūloma iš 8 straipsnio perkelti nuostatas, susijusias su ataskaitos teikimu:

- siūloma nurodyti, kad ataskaita turi būti pateikiama nepasibaigus programos galiojimui, o jeigu programa nerengta, ne vėliau kaip per 3 metus nuo pranešimo apie PAV pradžią paskelbimo;

- siūloma nurodyti, kad ataskaita neteikiama poveikio aplinkai vertinimo subjektams, atsakingiems už gaisrinę ir civilinę saugą bei nekilnojamojo kultūros vertybių apsaugą, jeigu jie, programos derinimo metu informavo, kad ataskaitos nenagrinės. 5 ir 6 dalyje siūlomi tik nedideli redakciniai pakeitimai.

7 dalyje nustatoma prievolė savivaldybės administracijai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo ataskaitos gavimo dienos apie ataskaitos pateikimą savivaldybės tarybai nagrinėti, informuoti atsakingąją instituciją ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėją.

8 dalyje, atsižvelgiant į tai, kad atsakingoji institucija nagrinės ataskaitą tuo pačiu metu kaip ir PAV subjektai, atsisakoma šiuo metu galiojančioje PAV įstatymo redakcijoje nustatytų trumpesnių ataskaitos nagrinėjimo terminų, nustatytų ataskaitoms dėl planuojamos ūkinės veiklos, kurios tikslas yra gaminti energiją iš atsinaujinančių išteklių ar atsinaujinančių išteklių kurą. PAVĮ projektu siūlomas vienodas terminas – 20 d. d. Šiuo metu taikomi terminai:

1) PAV subjektai – 20 darbo dienų nuo ataskaitos gavimo dienos, o dėl ataskaitos dėl viršesniai viešajam interesui priskiriamos ir svarbia viešajam saugumui laikomos planuojamos ūkinės veiklos – per 15 darbo dienų nuo ataskaitos gavimo dienos;

2) atsakingoji institucija – 25 darbo dienų nuo ataskaitos gavimo dienos, o dėl ataskaitos dėl viršesniai viešajam interesui priskiriamos ir svarbia viešajam saugumui laikomos planuojamos ūkinės veiklos – per 20 darbo dienų nuo ataskaitos gavimo dienos.

Keičiant bendrą ataskaitos derinimo schemą, siekiant užtikrinti teisinio reguliavimo nuoseklumą, siūloma į 11 straipsnio 10–12 dalis perkelti šiuo metu galiojančias 12 straipsnio 3–5 dalis, 12 dalį papildant nuostata, kad poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjui per nustatytą terminą nepateikus pataisytos ataskaitos, ataskaitos derinimo procedūros atliekamos iš naujo. Siekiant, kad reikalavimai būtų teikiami tik pagal institucijoms PAV įstatyme nustatytą kompetenciją, siūloma nustatyti, kad į poveikio aplinkai vertinimo subjektų pateiktus reikalavimus pataisyti ir (ar) papildyti ataskaitą ne pagal kompetenciją, neatsižvelgiama.

13 dalyje siekiant užtikrinti nuoseklumą, siūloma nustatyti, kad nepritarimo ataskaitai ir (ar) planuojamai ūkinei veiklai motyvai negali būti pagrįsti trūkumu informacijos ir (ar) duomenų, kurių jie nepareikalavo nagrinėdami ataskaitą, bet galėjo jų pareikalauti teikdami reikalavimus pataisyti ir (ar) papildyti ataskaitą.

14 dalyje suteikiama teisė atsakingajai institucijai teikti pakartotinius reikalavimus pataisyti ir (ar) papildyti ataskaitą, nereikalaujant informacijos ir (ar) duomenų, kurių nenurodė pirmą kartą nagrinėdama ataskaitą, tačiau galėjo jų pareikalauti.

Atsižvelgiant į tai, kad PAV įstatymo 11 straipsnio 8 dalyje ir 12 straipsnio 2 dalyje nustatyta prievolė prieš pateikiant reikalavimus pataisyti ir (ar) papildyti ataskaitą organizuoti susitikimą trūkumus dėl ataskaitos dėl planuojamos ūkinės veiklos, kurios tikslas yra gaminti energiją iš atsinaujinančių išteklių ar atsinaujinančių išteklių kurą, aptarti efektyvumas nėra didelis (apie 10 proc.), nes per nustatytą reikalavimų teikimo laikotarpį institucijoms nepakanka laiko organizuoti kokybišką susitikimą, o reikalavimai pateikiami tik tokio susitikimo išvakarėse ir PAV dokumentų rengėjui nepakanka laiko juos išanalizuoti, siūloma 11 straipsnio 15 dalyje nustatyti, kad atsakingoji institucija ir (ar) poveikio aplinkai vertinimo subjektas, pateikę reikalavimus poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjui pataisyti ir (ar) papildyti ataskaitą, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo prašymu organizuoja nustatytą ataskaitos trūkumų aptarimą jau pateikus reikalavimus. Manytina, kad išplėtus aptarimų organizavimą ir taikant jį bet kurios rūšies planuojamai ūkinei veiklai ir numčius ji po reikalavimų pateikimo, t. y. PAV dokumentų rengėjui turint pakankamai laiko jų analizei, bus pasiektas didesnis efektyvumas.

8 straipsniu siūloma pakeisti PAV įstatymo 12 straipsnį.

Atsižvelgiant į tai, kad visi reikalavimai ataskaitos derinimui nustatyti 11 straipsnyje, siūloma pakeisti 12 straipsnio 1 dalį, nustatant, kad atsakingoji institucija priima sprendimą per 15 d. d. nuo visų būtinų dokumentų gavimo dienos.

Kitos šios straipsnio dalys keičiamos tikslinant nuorodas į 11 straipsnį atitinkamas dalis.

9 straipsniu siūloma papildyti 16 straipsnio 3 dalį nustatant ne tik atsakingosios institucijos, bet ir PAV subjektų teisinę atsakomybę dėl veiksmų ar neveikimo. Taip siekiama užtikrinti, kad PAV subjektai laikytųsi PAV įstatyme jiems nustatytų terminų ir užtikrintų pastabų teikimą savo kompetencijos ribose.

10 straipsniu nustatomas įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymų įgyvendinimui reikės parengti įgyvendinamuosius teisės aktus, siūloma nustatyti įsigaliojimo datą – 2026 m. sausio 1 d., tačiau užtikrinant, kad nebūtų stabdomos PAV procedūros savivaldybės tarybai priėmus neigiama sprendimą dėl gynybos ir saugumo pramonės projektų ar gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektų, arba minėtiems projektams įgyvendinti reikalingai inžinerinei infrastruktūrai įrengti ar pritaikyti bei atsižvelgiant į tai, kad Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 3, 7, 8, 11 straipsniu

ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymas Nr. XV-258¹⁰, kuriuo keičiama 8 straipsnio 6 dalis ir 11 straipsnio 2 dalis įsigalios 2025 m. lapkričio 1 d., siūloma PAVĮ projekto 1 straipsnio, kuriuo papildoma 2 straipsnio 18 dalis nuorodomis į Gynybos ir saugumo pramonės įstatymą bei Investicijų įstatymą ir 4 straipsnio, kuriuo keičiama PAVĮ 8 straipsnio 6 dalis, įsigaliojimo data – 2025 m. lapkričio 2 d.

Siūloma nustatyti, kad atrankos ir PAV procedūros, pradėtos iki įstatymo pakeitimo įsigaliojimo, būtų baigiamos pagal tuo metu galiojusias PAV įstatymo nuostatas, tačiau suteikti galimybę planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui atsisakyti iki įstatymo įsigaliojimo pradėtų atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procedūrų vykdymo, ir pradėti vykdyti atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procedūras iš naujo.

Be to, jeigu iki 2025 m. gruodžio 31 d. poveikio aplinkai vertinimo ataskaita nepateikta atsakingajai institucijai ir poveikio aplinkai vertinimo subjektams, planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus pageidavimu ataskaita galėtų būti teikiama, nagrinėjama, poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados dėl jos rengiamos ir teikiamos, atsakingosios institucijos sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai priimamas vadovaujantis PAVĮ projekto 7 ir 8 straipsniais keičiamo Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 11 ir 12 straipsniais nuostatomis. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas turėtų informuoti apie šį pageidavimą, pateikdamas poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą atsakingajai institucijai ir poveikio aplinkai vertinimo subjektams.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymus, bus išspręstos šio aiškinamojo rašto 1 punkte nurodytos problemos. Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti įstatymai įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimti įstatymai turės tiesioginę teigiamą įtaką verslo sąlygoms ir verslo plėtrai. Optimizavus PAV procedūras sumažės administracinė našta, bus sudaromos prielaidos greitesnei pramonės ir energetikos objektų plėtrai, šalies ekonomikos stiprėjimui.

8. Ar įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymų projektus, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymų projektuose nenustatomos naujos sąvokos ir jas įvardijantys terminai.

11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

¹⁰ [https://e-](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/28fd63f2469d11f0a19dcea0bcc863ad?positionInSearchResults=30&searchModelUID=bc28d7dd-807c-49a2-a69b-74dbe35aae86)

seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/28fd63f2469d11f0a19dcea0bcc863ad?positionInSearchResults=30&searchModelUID=bc28d7dd-807c-49a2-a69b-74dbe35aae86

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas, Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Miškų įstatymui įgyvendinti reikės pakeisti:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gruodžio 19 d. nutarimą Nr. 1369 „Dėl Valstybinės reikšmės miškų plotų schemų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Šį teisės aktą Lietuvos Respublikos Vyriausybė priims iki 2025 m. gruodžio 31 d.

PAV įstatymui įgyvendinti reikės pakeisti:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 31 d. įsakymą Nr. D1-885 „Dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašų patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 16 d. įsakymą Nr. D1-845 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Šiuos teisės aktų pakeitimus priims aplinkos ministras iki 2025 m. gruodžio 31 d.

O dėl PAVĮ projekto 4 straipsniu keičiamo 8 straipsnio 6 dalies – iki 2025 m. spalio 31 d.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

PAVĮ projektu siūloma įvesti nuostatą dėl galimybės atsakingajai institucijai atrankos metu papildomai kreiptis į PAV subjektus. Atsižvelgiant į tai, kad tokio pakartotinio kreipimosi praktika taikoma jau dabar, ir tai, kad nustačius aiškesnius reikalavimus dėl pasiūlymų pagal savo kompetenciją, o taip pat tik esminių pasiūlymų, pagal kurias atliekami pataisymai yra būtini, siekiant nustatyti, ar planuojama ūkinė veikla galėtų daryti reikšmingą neigiamą poveikį aplinkai ir todėl reikėtų atlikti PAV, teikimą, sutaupytas laikas gali būti skiriamas šio įpareigojimo vykdymui, todėl manytina, kad papildomų išteklių šio įsipareigojimo vykdymui nereikės.

Pažymėtina, kad užtikrinant, kad PAV procese dalyvaujančių institucijų reikalavimai pataisyti ir (ar) papildyti PV dokumentus bus teikiamos tik siekiant PAV tikslo, t. y. bus atsisakoma perteklinių reikalavimų, nebūtinų siekiant priimti atitinkamą sprendimą, manytina, sutaupytas laikas padengs ir atsakingajai institucijai sutrumpėjusį terminą teikti reikalavimus pataisyti ir (ar) papildyti ataskaitą (20 d. d. vietoje 25 d. d.).

Atsižvelgiant į tai, kad nurodyta, įstatymams įgyvendinti valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

Nėra.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.